

Porta ramo
rum in iecoris
substantia se-
ries.

IN IECORIS substantia ab omnibus¹ demissioribus & quæ orbicula-
tim consistunt extremis ipsius partibus² exiguae admodum numerosae
uenarum propagines incipiunt, quæ uersus iecoris medietatem porrectae, sen-
sim in maiores soboles, & inde in grandiores adhuc tantisper coeunt, do-
nec omnes (quæ profecto sunt quam frequentissimae) in quinque, interdum
etiam in pauciores ramos colligantur, qui in caua iecoris regione uersus
eius medium, ad interiora tamen & posteriora, iuxta dorsum magis uniti,
unam grandem & impense amplam constituunt uenâ, quæ nobis portæ uena nuncupabitur.
Hæc ad eum modum ex iecoris cauo enata, aut (si non minus uerè quam clare loqui uoles) omnes
nuper dictos ramos, soboles & propagines in iecoris substantia³ dispargens, oblique deorsum
uersus sinistram procedit in multos uenarum furculos, ad bilis uesiculâ, uentriculû, intestina, lie-
nem, omentum, mesenterium, hæc serie digesta. Primum⁴ duos ualde exiguos ramulos ex supe-
riori, seu anteriori sui corporis parte (non autè latere) bilis uesiculæ ceruici distribuit, qui eam
ceruicem amplexantes, ac in furculos capillorum modo prætenues diducti, in uniuersum uesiculæ
corpus eo pacto excurrunt, quo in⁵ alba adherente uel oculi tunica, uenulas porrigi cernimus.
Post hos aliquanto inferius ab elatiori quoque & anteriori uenæ corporis sede, uersus dextrum
tamen latus magis⁶ alius ponitur ramus, nuper⁷ commemoratis insignior, qui humilior uen-
triculi orificium & uentriculi portionem huic iuxta dorsum proximam aliquot ramulis adit,
nulla prorsus sobole anteriorem uentriculi sedem perperit. At portæ uenæ caudex deorsum
magis protensus, postquam hos diffudit ramos,⁸ in duos maximos bipartitur truncos, quo-
rum elatior (quem & sinistram doctrinæ studio opportunè nominabimus) propemodum u-
niuersus in uentriculum, & omentum, & quandam coli intestini⁹ regionem, quæ secundum
humiliorem uentriculi sedem fertur, deinde & in lienem absumitur. Alter, qui & humilior &
grandior est, ac dexter meritis appellabitur, totus penè in mesenterium & intestina exhauritur.
Ab huius nanque dextro latere iuxta ipsam caudicis portæ in duos truncos distributionem,
utcumque insignis uena uentriculo exporrigitur, quæ omenti membrana superiori suffulta, &
sub dextra uentriculi fundi sede transuersim producta,¹⁰ exiguas frequentesque uenulas certo or-
dine, ac quodammodo geniculatim uentriculo diuariat, qui & anteriorem & posteriorem fun-
di uentriculi regionem multa sobole aliquotusque intertexunt. Hæc uena ubi¹¹ ad mediam fundi
uentriculi sedem processit, in quodam exiguos ramulos finitur¹² illi uenæ cōtiguos, quam non
multo post reliquam fundi uentriculi regionem occupare audies. Porro quemadmodum hæc
uena plurimas uenulas ex elatiori ipsius sede feriatim uentriculo offert, ita quoque innumeras
uenularum soboles per totam dextram superioris membranæ omenti regionem diffundit, illis
serè numero correspondentes, quas in uentriculi fundum spargi paulo antè dicebam. Verum
præfens uena¹³ interdum, neque id sanè infrequenter, à portæ uena supra quam illa in duos gran-
des truncos bipartitur, originem obtinet, imò quandoque à sinistro portæ trunco non semel
hanc ipsam pronasci obseruauimus. Quemadmodum uero hæc subinde in ortu uariat, ita
etiam¹⁴ uena quæ ipsam subsequitur, non idem semper principium exigit. nunc enim à dextro
dextri trunci latere, nunc uerò à latere dextro uenæ portæ caudicis priusquàm in duos eiusmo-
di truncos dirimitur, uena quædam originem ducit, quæ¹⁵ primum intestinorum quod duode-
num uulgo uocamus, numerosa serie implicat. Hæc enim intestinum ad mediū serè ipsius lon-
gitudinis primum contingens, deorsum ad reliquam intestini longitudinem paulo ultra icium
principium exporrigitur, & superiori membrana omenti & glandoso corpore huic intestino
adnato suffulta, geniculatim intestinorum sedi, quam perrepat, ramulos dispergit, non negli-
gens interim glandosum quo sustinetur corpus. nam & illi, & omenti regioni quæ prorepat,
furculos quosdam impartitur. Cuius uerò naturæ illud corpus sit, in Capite præcedente execu-
tus sum: quanquam idem rursus in quinto libro Galeni nomine, qui falso id¹⁶ inferius uentri-
culi os cōprimere ac occludere opinatur, agendum erit. Hic enim sermo reliquæ, quam portæ
uena molitur, distributioni dedicandus est. Sinister itaque portæ truncus transuersim ad in-
feriorem omenti membranâ, quæ hæc posteriori uentriculi subijcitur regioni, properat, hæc
omenti sede dein & glandoso corpori huic membranæ innato sustinetur, apteque suffultus
in plurimas notatu dignas soboles digeritur. Non procul enim ab ea sede, quæ à portæ caudice
truncus iste discinditur, inferioris quoque omenti membrana implicatur, ab elatiori ipsius regione
uenam germinat, quæ non admodum frequenti ramorum serie in gibbum uentriculi, quæ
dextram dorsum id spectat, diffunditur. Ab humiliori autem trunci sede, alia diducitur ue-
na, nuper dictæ quodammodo in ortu respondens, quæ deorsum in dextram inferioris omenti
membranæ regionem furculos aliquot deriuat, & quibusdam ramulis in colum intestinum,
quæ

Portæ caudi-
cis extra ie-
cur distribu-
tio.

Ad bilis uesi-
culam.

Ad uentri-
culi humilioris or-
ificium.

Portæ caudi-
cis in duos
truncos se-
ditio.

Ad dextram
uentriculi fun-
di sede. & ipsi
proximam o-
menti partem.

Ad duodecim
intestinum.

Li. 4. de V. su-
per.
Sinistri trun-
ci series.

qua hac omenti membrana id continetur, præfens u-
ci uersus lienem progressu, præter¹⁷ exiguas soboles
enti corpori elargitur, ab elatiori sua sede¹⁸ uenam prae-
cile capacissimam. Hæc inferiori quoque omenti me-
sus sinistram sub uentriculo quæ dorso id innititur p-
sedi¹⁹ duos communicat ramos, utrinque singulos, i-
lis dispersos. Reliquæ uenæ fursum ad²⁰ elatius uen-
ra exporrectum, ad dextrum orificij latus ad anterio-
rem sedem ambiens, secundum sinistram eius latus
mel dicā coronæ prorsus modo uentriculi superius
surrecta deorsum in uentriculi corpus ramos genicu-
dem occupant. A superiori autem sede, uena hæc ra-
sus, & in stomachi terminum, quæ is uentriculo con-
propagines, ab hac uena coronæ ritu uentriculi elat-
que insignis uena ab ipsa pronascitur, quæ à posteri-
orificij latus antrosum contendit. Atque hæc prop-
dum superiorem uentriculi sedem, inferius uentricu-
uenis amplexans, & in progressu geniculatim rami-
dem spargens. Iam commemoratæ uenæ tot propa-
spondet, ab humiliori sede sinistri uenæ portæ trunco
implicita, quæ non ita longè ab initio in duos ramo-
tur, ex quibus denuo quamplures furculi deorsum
inferioris membranæ omenti beneficio tanquam à
rentes, & nonnullis propaginibus inserti in partē in-
incumbit, ac ueluti à colo intestino pronascitur. Au-
nus dixisse arbitrator. nam à sinistro portæ trunco
lum intestinum digeritur, uti etiam in ipsis colum in-
adeo ut neque mirandum sit, si hac orationis serie in-
arum uenas, uti ipse etiam ad Antisthenem scribit,
persequitur. Cæterum postquam sinister portæ tru-
ad lienem transuersim accedens, in²¹ duos ramos fecit
hi denuò in alios tantisper dirimuntur, quousque nu-
lien is sedem recta linea secundum totam lien is longi-
petuò suffulti implentur, atque²² in finita sobole ue-
plexas, per uniuersum lien is corpus digerant. Ab in-
quam sinister portæ truncus in frequentissimas sob-
na prodit, quæ in sinistram inferioris membranæ
spensatur: idque tunc potissimum, quando primus²³
nam pertinentis uenæ diductus angustior est, quæ
ramos communicet. Præterea à ramo quopiam ex-
punt, quum is iuxta lienem consistit, uena exoritur
brana superiori intertexta, in eam uentriculi sedem
quior uisitur. Hæc quandoque, sed rarius, in uentri-
procul à sinistra sede superioris orificij uentriculi di-
uidi nunquam. Neque etiam præfens uena ab elatiori
ab illo qui serè huic proximus est. Quemadmodum
principium ducit, sic à maiusculo ramo imam lien is
que insigni amplitudine donata. Hæc perinde atque
sinistram uentriculi fundi regionem perreptans,
medium usque dextram eius sedem amplecti reulim-
desinunt ramulos, mutuoque implicatur. Dein sinist-
triculi sedem furculos geniculatim antrosum retror-
omenti in sinistram ipsius partem oblongas frequen-
nes ea quam fundi uentriculi dextram sedem adire co-
ea supplet, quæ sinistram fundi sedem ramis conferit
nistrum portæ uenæ truncum absumi spectabis. nō
lis uenis concauæ lien is regionem inferendis, & in